

DOELTREFFEND TOETSEN MET TOETSTOOLKIT

Toetsen zijn geen doel, maar een hulpmiddel. Een extra bron van informatie om als leraar te zien waar een kind is in zijn of haar ontwikkeling, zodat je daar gericht op kunt handelen. Maar de dagelijkse praktijk van leraren is weerbarstig en druk. Daardoor lukt het misschien niet altijd om toetsen optimaal te benutten en eruit te halen wat erin zit. De afdeling Onderzoek, Kennis & Innovatie van Cito bedacht daar iets op: de ToetsToolkit. Een laagdrempelige en praktische informatieset over uiteenlopende aspecten van toetsen.

Ilse Papenburg is R&D-specialist bij Cito. Ze legt uit: "Vanuit het werkveld bleek er behoefte te zijn aan informatie en ondersteuning bij ondermeer de interpretatie van toetsresultaten. Natuurlijk begrijpen leraren de scores heus wel. Maar de tijd om zichzelf de juiste vragen te stellen - waardoor een toetsresultaat onderdeel wordt van een groter geheel - die is er lang niet altijd. Daarom besloten we vanuit onze afdeling verschillende praktische handvatten te ontwikkelen waarmee je als leraar in een paar overzichtelijke stappen tot actie kunt overgaan. Die handvatten beperken zich niet alleen tot het interpreteren van de resultaten, maar bevatten bijvoorbeeld ook suggesties voor het communiceren met leerlingen én ouders over scores of het (her-)kennen van toetsfuncties."

TOEPASBAAR OP ALLE TOETSEN

Marica Balk (foto rechts) is als innovatie-ondersteuner betrokken bij de ontwikkeling van de ToetsToolkit. "De toolkit

is ontwikkeld samen met leraren. Aan de hand van verschillende werkvormen hebben we de gewenste onderwerpen en de wijze van informeren afgestemd met leraren. Zo kan de leraar kiezen voor een kort en bondig artikel of een meer grafische ondersteuning in een *infographic*. Daarnaast hebben we *Teamtalks* toegevoegd, een werkvorm waarmee je met het hele team in gesprek kunt gaan over de diverse aspecten van toetsen om daarover schoolbreed afspraken te maken."

DYNAMISCHE TOOLKIT

Ilse benadrukt dat de toolkit geen standaardaanpak biedt, maar scholen en leraren juist de mogelijkheid geeft om datgene eruit te pakken wat voor hen bruikbaar is. "We ontwikkelen nog steeds verder en denken bijvoorbeeld na over aanvullende vormen, zoals een podcast, filmpje of spel. Maar ook over

Liesbeth Ellenbroek, academisch leerkracht Jenaplan groep 3/4, is betrokken bij de ontwikkeling van de ToetsToolkit:
"Ik ben ervan overtuigd dat de ToetsToolkit voor leraren een handig hulpmiddel kan zijn. Niet alleen over hoe om te gaan met toetsen. Het zet je ook aan het denken over welke toetsen je wilt afnemen en met welke reden. De informatie over het communiceren naar ouders valt voor mij extra op, omdat ik uit ervaring weet dat zij veel vragen hebben over toetsen. Bijvoorbeeld over wat er getoetst wordt en wat er met de uitkomst wordt gedaan. Het is prettig om daar als team eenduidige communicatieafspraken over te maken."

aanvullende onderwerpen. Het gaat namelijk niet alleen om kennisverrijking op het gebied van beoordeling, maar ook om kennisverrijking op het gebied van het toetsproces. Hoe maak je een toets? Wat is een goede toetsvraag? Hoe kun je betrouwbaarder toetsen? We krijgen tot op heden enthousiaste reacties van leraren. Het mooie van de ToetsToolkit is dat deze toepasbaar is op alle toetsen, niet alleen op die van Cito. En dat de toolkit bruikbaar is binnen verschillende onderwijstypen, zowel in PO en VO als in het speciaal onderwijs."

Beschikbaar in de ToetsToolkit zijn:

- Ken je toetsfunctie
- Interpreteren van toetsresultaten
- Communiceren over toetsresultaten
- Vertrouwen in de toets.

De innovatiespecialisten van Cito horen graag reacties van leerkrachten. Daarmee kunnen ze de ToetsToolkit verder uitbreiden en verbeteren. Heb je tips of onderwergsuggesties, mail dan naar: citolab@cito.nl

TOETSRESULTATEN INTERPRETEREN IN 3 STAPPEN VAN DATA TOT ACTIE

Data
Ruwe scores zeggen op zichzelf niks.

STAP 01

Wat zie ik?

Hoe zijn de scores verdeeld?

Wat is de gemiddelde score?

Hoe scoren de leerlingen op de toetsonderdelen?

Zijn bepaalde vragen vaak goed/fout gemaakt?

Informatie
Geïnterpreteerde scores hebben betekenis.

STAP 02

Wat vind ik?

Is het resultaat in lijn met je verwachtingen?

Hoe is het resultaat in vergelijking met vorige momenten?

Hoe is het resultaat in vergelijking met andere leergebieden?

Wat is mogelijk van invloed geweest op het resultaat? (Bijvoorbeeld: motivatie, afnamemoment etc.)

Kennis
Geanalyseerde scores zijn deel van geheel

STAP 03

Wat doe ik?

Kan het doel worden behaald zonder aanvullende actie?

Voor welke leerling(en) is aangepast onderwijsaanbod nodig? (Bijvoorbeeld: ondersteuning, verrijking)

Actie
Onderbouwd besluit op basis van inzichten

Tip
Je kunt dit stappenplan gebruiken voor het interpreteren van zowel groepsresultaten als individuele resultaten.

Ps. Als je een toets gaat interpreteren, dan vertrouw je erop dat...

- de vraagvorm past bij wat de toets wil meten.
- alle(en) relevante onderdelen in de toets aan bod komen.
- een soortgelijke toets tot eenzelfde score leidt.
- de score juist berekend is.
- het doel van de toets bij jouw doel past.